

Lausunto
18.8.2026

VN/13996/2026

Valtiovarainministeriö
Lausuntopalvelu.fi

**Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry:n lausunto
HE-luonnos laeiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain
muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain
voimaantulosäännöksen muuttamisesta sekä kunnan peruspalvelujen
valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta**

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry pitää julkisen talouden tasapainottamista tärkeänä tavoitteena. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin kohdistuvat pysyvät vähennykset herättävät kuitenkin huolta kuntien mahdollisuuksista turvata lakisääteiset palvelut sekä riittävät henkilöstöresurssit erityisesti varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Esitys merkitsee kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin kohdistuvien leikkausten jatkumista ja osittain syvenemistä. Vuonna 2027 valtionosuuksia vähentäisi 93 miljoonan euron indeksijarru, minkä lisäksi vuoden 2026 määräaikainen 75 miljoonan euron vähennys jäisi pysyväksi. Yhteensä valtionosuuksista leikattaisiin edelleen 168 miljoonaa euroa vuodessa.

Hallituksen esityksen omissa perusteluissa kuntatalouden näkymien todetaan olevan lähivuosina haastavat. Monissa kunnissa valmistellaan jo talouden tasapainottamisohjelmia, henkilöstövähennyksiä, palveluverkon supistuksia ja veronkorotuksia samalla, kun työttömyyden kasvu lisää menoja ja heikentää verotuloja. Tällaisessa tilanteessa valtionosuuksien lisäleikkaukset kohdistuvat väistämättä kuntien peruspalveluihin.

Vaikutusarvioissa tarkastelu painottuu valtion- ja kuntatalouteen, mutta lasten, nuorten, lapsiperheiden sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstön näkökulmat jäävät vähälle huomiolle. Esityksestä ei käy ilmi, onko valmistelussa tehty lapsivaikutusten arviointia tai arvioitu vaikutuksia lasten oikeuksien toteutumiseen, varhaisen tuen saatavuuteen, oppimisen tukeen, syrjäytymisen ehkäisyyn tai henkilöstön mahdollisuuksiin toteuttaa lakisääteisiä tehtäviään.

Varhaiskasvatus ja perusopetus muodostavat lasten kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin kannalta yhtenäisen ennaltaehkäisevän palveluketjun. Varhaiskasvatuksessa annettava varhainen tuki ehkäisee ongelmien kasautumista ja vähentää myöhempää tuen tarvetta koulussa. Jos kuntien taloudellinen liikkumavara heikkenee ja tukitoimista tai henkilöstöstä joudutaan säästämään, ongelmat siirtyvät aiempaa suurempina perusopetukseen. Tämä näkyy lisääntyvinä oppimisen haasteina, kasvavana tuen tarpeena, koulupoissaoloina sekä opetus- ja muun kasvatushenkilöstön kuormituksen kasvuna.

Lausunto
18.8.2026

Esityksessä ei myöskään arvioida sitä, miten ennaltaehkäisevien palvelujen heikentyminen vaikuttaa myöhempään palvelutarpeeseen. Varhaisen tuen vähentyminen voi lisätä perusopetuksen, lastensuojelun, mielenterveyspalvelujen ja muiden korjaavien palvelujen tarvetta sekä siirtää kustannuksia hyvinvointialueille. Samalla valtionosuuksien vähentäminen voi johtaa henkilöstöresurssien supistamiseen tilanteessa, jossa lasten tuen tarpeet ovat kasvaneet ja henkilöstön saatavuuden sekä pysyvyyden vahvistaminen olisi entistä tärkeämpää.

Esitystä tulisi täydentää lapsi- ja perhevaikutusten arvioinnilla, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimintaedellytyksiä koskevalla tarkastelulla sekä arviolla vaikutuksista hyvinvointialueiden palvelutarpeeseen ja julkisen talouden kokonaiskustannuksiin. Samalla on arvioitava tarkemmin perustuslain mukaisen rahoitusperiaatteen toteutumista yksittäisten kuntien näkökulmasta tilanteessa, jossa kuntien tehtävät säilyvät ennallaan mutta niiden rahoitusta vähennetään pysyvästi. Lyhyen aikavälin säästöt eivät saa johtaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin heikkenemiseen tai myöhemmin moninkertaisesti kasvaviin korjaavien palvelujen kustannuksiin.

Helsingissä 18.08.2026

Päivi Inberg, puheenjohtaja
paivi.inberg@superliitto.fi

Jussi Salo, kehittämisjohtaja
jussi.salo@superliitto.fi

SuPer ry
www.superliitto.fi
Puhelin: 09 2727 910